

Oponentský posudek na diplomovou práci

Lucie Markové

Postoj Magistrátu hlavního města Prahy k prostituci

Téma práce je dobře zvolené, aktuální a naléhavé, a výzkum je dobře koncipován. Výzkumná otázka je jasně formulovaná, k jejímu zodpovězení je pak adekvátně zvolená metoda sběru a analýzy dat.

V úvodu teoretické části autorka vysvětluje zvolený poststrukturalistický a konstruktivistický přístup hlouběji, než je v diplomových pracích zvykem, a vysvětluje ho s evidentním porozuměním. Vítám to, ne vždy bývá zřejmé, že diplomandi/ky vědí, co a proč dělají. Zarazila mě nicméně věta „Vhodná metodologie je především taková, pomocí které lze ověřit badatelčino přesvědčení.“ (s. 10) Považuji ji za vysoce problematickou: vhodná metodologie musí být především s to, odpovědět na výzkumné otázky, je nástrojem argumentu. *U obhajoby* prosím vysvětlit, zda a jak diplomandka chápe *rozdíl mezi „přesvědčením“ a argumentem*.

Teoretická východiska jsou formulována přemýšlivě, funkčně ve vztahu k výzkumné otázce, a kultivovaně. Sama autorka se zde mimo jiné poměrně široce věnuje významu analýzy struktur (odkazuje na Harding, Young a Bourdieho), a posiluje tak otázku, kterou si u její práce kladu od samého začátku: proč svůj výzkum definuje jako pouze poststrukturalistický, když v teoretické části sama uvádí, jak by byl *strukturalistický přístup* nosný v analýze diskurzu o prostituci. Vím, že je to otázka metodologie, ale přesto myslím, že by bylo dobré, aby to diplomandka *u obhajoby* blíže vysvětlila. Další otazník ve vztahu k východiskům mám u konceptu sebepojetí a dopadů. To dle mého názoru neodpovídá výzkumné otázce: sebepojetí a dopady nelze na základě zvolených pramenů a metody zkoumat, lze o nich pouze spekulovat, a proto je jejich status coby konceptu neadekvátní a matoucí. Je v pořádku, použijí-li se tyto úvahy jako kontext s odvoláním na existující literaturu, ale považuji za chybu zařadit je mezi vlastní východiska.

Autorka se dále velmi dobře vypořádala s otázkou definice prostituce, terminologií a kategorizací, opět musím zopakovat, že projevuje samostatné kritické myšlení. V části o genderovanosti fenoménu prostituce a feministickém přístupu k ní, rovněž dobře zpracované, mám drobný dotaz, proč autorka považuje přístupy obou směrů radikálního feminismu za esencialistické. Může být, je tam ale rozdíl – prosím *blíže objasnit*. Celá teoretická část je zpracována

promyšleně a kriticky, má logickou strukturu, vychází z relevantní literatury a je vzácně funkční. Ráda konstatuji, že již dlouho jsem v diplomové práci nečetla tak inteligentně sepsanou teoretickou část.

Na začátku metodologické části je znovu formulováno zaměření práce, kde vedle sebe stojí pojmy *postoje, názory a zájmy*. *Prosím objasnit*, zda autorka nějak zohledňuje rozdíl mezi pojmy postoj a názor. Kvituji, že autorka dobře rozumí specifikům feministického výzkumu. V podkapitole Lokace a pozicionalita je obsaženo obojí, což je dobře, ale v textu není pro čtenářstvo zřejmé, kdy autorka hovoří o lokaci a kdy o pozicionalitě – bylo by to dobré toto objasnit *u obhajoby*. Metoda analýzy dat a informace o pramenech jsou sepsány náležitě, vše je dobře odůvodněno. V podkapitole o kódování mám problém s názory z druhé ruky, na které je zde odkazováno problematickým způsobem. Názory Strausse a Delamonta jsou převzaty z Coffeyho, což sice lze poznat, ale není to ošetřeno korektně. Vždy považuji za vhodné explicitně uvést, že zdroj (zde Coffey) představuje názory toho a toho, mělo by být také zřejmé, zda se s nimi ztotožňuje a podobně. Ale především: u názorů z druhé ruky vždy hrozí nebezpečí, že je zdroj neinterpretuje přesně – není zřejmé, zda si to diplomandka plně uvědomuje.

Dobře je popsán autorčin postup otevřeného kódování, ale kladu otázku, proč nevyužívá také vyšší úroveň kódování axiálního, které by jí umožnilo přechod (v obou směrech) od „rodin kódů“ na úrovni otevřeného kódování k axiálním kategoriím, které uchopují souvislosti zase jiným způsobem. Zdá se, že zde se celá analýza odehrává jen v otevřeném kódování. Další otázka se týká zdůrazňování opakujících se kódů – je to v pořádku, ale zajímá mě, jak autorka pracuje naopak s ojedinělými názory, záblesky jiného poznání a podobně. V následující části jsou představeny čtyři „analytické kategorie“, které mají charakter témat – bylo na místě upozornit, že se jedná o tematickou analýzu, a jaké je její místo v konceptu analýzy diskurzu. Kladně hodnotím, že jejich řazení není nahodilé, ale vyjadřuje jejich postupnou souvislost. V rámci těchto základních témat či okruhů najdeme subtémata. Jednotlivé kategorie jsou velmi dobře zpracovány a sepsány, provázány s teoretickými východisky, text netrpí převahou citací nad interpretacemi, a použité citace jsou relevantní.

Poněkud na vahách jsem ovšem v otázce analytické sdělnosti. Tak, jak jsou kategorie sepsány, jsou myslím čtivé pro širší veřejnost a vhodné pro publikaci určenou veřejnosti. Pro odbornou komunikaci bych však uvítala jemnější kategorizaci předloženou ve viditelnější struktuře. Takto musí čtenářstvo ono množství identifikovaných, zajímavých a významných, fenoménů samo z textu takřka „lovit“ samo. Částečně to kompenzují Závěry, kde jsou však zmíněna

jen ta nejhlavnější zjištění. Jinak však i tato část vykazuje stejné kvality jako část teoretická, je promyšlená a akademicky vyvrálá. V neposlední řadě musím ještě vyzdvihnout zaznamenání vývoje a proměn magistrátního diskurzu v čase.

Jazyková stránka práce je kultivovaná, dobrá po stránce stylistické i gramatické - až na drobné překlepy. Značně odbytý je však seznam literatury, není sjednocený, někde jsou uváděna křestní jména, někde jen iniciály, většinou, ale ne všude, je zdroj uveden kurzívou. Za závažnější chybu však považuji, že zde nejsou uvedeny jednotlivé studie z kolektivní publikace, konkrétně například u publikace Belak-Hančilová/Havelková, v textu jsou však uváděny odkazy právě na jednotlivé autory i stati a tudíž nekoresponduje se seznamem literatury. To je jednoznačně řemeslná chyba.

Celkově však máme co do činění s mimořádně kvalitní prací ve všech jejích částech, promyšlenou, vyvrálou, dobře vnitřně povázanou a kultivovanou.

Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji bez jakýchkoli pochyb hodnocení výborně.

PhDr. Hana Havelková, PhD.

V Roztokách 17. 9. 2016